

2025

İKİNCİ YILINDA

6 ŞUBAT 2023 DEPREMLERİ
İNSANİ YARDIM RAPORU

İÇİNDEKİLER

Özet.....	1
Hakkımızda.....	4
Bölüm 1: Bağlam ve İnsani İhtiyaçlar	5
Bölüm 2: Etki	16
Bölüm 3: Fay Hattından Hikayeler	23
Partnerler ve İş birlikleri.....	36

ÖZET

6 Şubat 2023 depremlerinin üzerinden iki yıldan fazla bir süre geçmesine rağmen Hatay, hem göçmen hem de ev sahibi toplulukları etkileyen önemli insani zorluklarla karşı karşıya kalmaya devam etmektedir. Birçok aile, sağlık risklerini ve bulaşıcı hastalıkların yayılmasını şiddetlendiren yetersiz sanitasyona sahip aşırı kalabalık konteyner kentlerde barınmaktadır. Deprem sırasında sağlık tesislerinin ciddi hasar görmesi ve sağlık personelinin kaybedilmesi, ruh sağlığı desteği de dahil olmak üzere temel sağlık hizmetlerine erişimi ciddi şekilde kısıtlamıştır. Deprem sonrası travma ve uygun barınak eksikliği, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet (TCDŞ) riskini artırarak sosyal korumayla ilgili endişeleri devam ettirmektedir. Kayıtsız göçmenler ise sınır dışı edilme riskiyle ve hukuki ve sosyal hizmetlere sınırlı erişimle karşı karşıyadır.

İnsani yardım operasyonları, yardım dağıtımını etkileyen sıkı izin gereksinimleri ve koordinasyon zorlukları nedeniyle yasal engellerle de karşılaşmıştır.

Kuzeybatı Suriye'de ise yıllar süren çatışmalar, ekonomik çöküş ve 2023 depremi sağlık altyapısını kritik durumda bırakmıştır. Ciddi tıbbi malzeme, personel ve finansman sıkıntısı nedeniyle insani durum vahametini korumaktadır. 2024 yılı sonu itibarıyla, İnsani Yardım Müdahale Planı **%65 oranında yetersiz finanse edilmiş**, bu da çatışma ve depremden etkilenen milyonlarca kişinin temel hizmetlerden mahrum kalmasına neden olmuştur. Temel hizmetlerden mahrum kalan bu kişiler arasında, kamplarda ve çadır yerleşimlerinde yaşayan ülke içinde yerinden edilmiş kişiler de bulunmaktadır.

Aralık 2024'te eski hükümetin devrilmesiyle karakterize olan siyasi değişim bölgeye bir miktar istikrar getirmiş olsa da, artan çatışmalar nedeniyle Suriye'de yerinden edilmeler artmıştır. Bu durum, özellikle Halep'in kuzeyini ve kuzeydoğu Suriye'yi etkilemeye devam etmektedir. Bununla birlikte patlamamış mühimmatlar, sivillerin hayatını her gün tehdit etmekte, seyahat etmelerini ve temel hizmetlere erişimlerini engellemektedir. Çatışmalar, finansman kesintileri ve tükenen kaynaklar, sağlık sektörünü önemli ölçüde zorlamakta ve özellikle anne-bebek sağlığı ile üreme sağlığı alanlarında savunmasız toplulukların sağlığa erişimini kısıtlamaktadır.

Buna karşılık Dünya Doktorları (DDD), Hatay ve kuzeybatı Suriye'de etkilenen topluluklara önemli sağlık ve koruma hizmetleri sağlamaktadır.

Hatay'da birinci basamak sağlık hizmetleri (BBSH) ve cinsel sağlık ve üreme sağlığı (CSÜS) taramaları, ruh sağlığı ve psikososyal destek (RSPD), koruma hizmetleri ve farkındalık oturumları Antakya'daki güvenli bir alan ve Samandağ, Altınözü, Defne, Reyhanlı ve Kırıkhan gibi ulaşılması zor kırsal bölgelere ulaşan mobil birimler aracılığıyla sunulmuştur.

Bazı yerlerde DDD, depremden etkilenen nüfus için temel sağlık ve koruma hizmetlerinin tek sağlayıcısı olmaya devam etmektedir. DDD, **2024 yılında Hatay'da 13.522 depremzedeye toplam 34.957 hizmet sağlamıştır.**

Kuzeybatı Suriye'de DDD, devam eden çatışmalar ve yetersiz finansman nedeniyle sağlık ve koruma hizmetlerindeki ciddi eksikliklerin giderilmesinde kritik bir rol oynamaktadır.

DDD'nin mobil sağlık ekipleri ve partner destekli sağlık tesisleri, ülke içinde yerinden edilmiş kişilere ve diğer hassas gruplara birinci basamak sağlık hizmetleri, cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetleri, ruh sağlığı ve psikosozal destek ve sosyal koruma hizmetleri sunmaktadır. Kuruluş, tıbbi malzeme ve personel eksikliğinin yaygın olduğu Suriye'de anne ve ocuk sağlığına yönelik temel hizmetlerin etkili bir şekilde sürdürmek için çalışmaktadır. **DDD, 2024 yılında kuzeybatı Suriye'de 130.242 yararlanıcıya 801.968 hizmet sağlamıştır.** Güvenlik risklerine ve operasyonel kısıtlamalara rağmen DDD'nin insani yardım müdahalesi, dünyanın en zorlu insani koşullarının bulunduğu ülkelerden birinde hayat kurtaran sağlık ve koruma hizmetlerine erişimin iyileştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

HAKKIMIZDA

Dünya Doktorları Derneği (DDD), silahlı çatışmalar, şiddet, doğal afetler, hastalıklar, kıtlık, yoksulluk ve sosyal dışlanmadan etkilenen toplulukların sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştıran Türkiye merkezli bir sivil toplum kuruluşudur. DDD, ulusal ve uluslararası projeler üzerinde çalışan 17 bağımsız sağlık ve insan hakları kuruluşundan oluşan Uluslararası Médecins du Monde (*Dünya Doktorları*) Ağı'nın bir parçasıdır. DDD, 2015 yılından bu yana Türkiye'deki savunmasız topluluklara ve yerinden edilmiş göçmenlere birinci basamak sağlık hizmeti, ruh sağlığı ve psikososyal destek ve sosyal koruma sağlamaktadır. DDD, kurulduğu günden itibaren Türkiye'de meydana gelen depremler sonrasında üç acil duruma müdahale etmiştir: **2020'de Elazığ ve İzmir, 2023'te Hatay.**

Türkiye'deki tıbbi tedarik merkezi aracılığıyla DDD, bölgedeki insani yardım faaliyetleri için kaliteli ilaca erişimi de güçlendirmektedir.

MİSYONUMUZ, dünya nüfusunun en az yarısı - özellikle çocuklar, kadınlar ve mülteciler - küresel adaletsizlik ve kaynakların yanlış kullanımı nedeniyle temel sağlık hizmetlerine ve tıbbi bakıma erişemediğinden, sağlık sisteminden dışlanan tüm insanlara destek sağlamaktır. Zor durumdaki nüfuslara, doğal ve insan kaynaklı felaketlerden ya da silahlı çatışmalardan etkilenenlere destek olarak en kırılgan topluluklara hayat kurtarıcı ve yaşamı idame ettirici tıbbi bakım sağlamak için çalışıyoruz.

BÖLÜM 1

BAĞLAM VE

İNSANİ İHTİYAÇLAR

TÜRKİYE

Şubat 2023 depremlerinin üzerinden iki yıldan fazla bir süre geçmesine rağmen, depremden en çok etkilenen illerin başında gelen Hatay'daki hem göçmen hem de ev sahibi topluluklar büyük zorluklarla karşılaşmaya devam etmektedir. 2024 yılında, önemli toparlanma çabalarına rağmen Hatay'daki birçok aile, birkaç yıl boyunca kalacakları konteyner kentlerde ikamet etmeye devam etti. Bu yaşam alanlarındaki aşırı kalabalık, yetersiz sanitasyon tesisleri ve hijyen ürünlerine sınırlı erişim, sağlık risklerini daha da artırmış, kötü hijyen ve sağlıksız içme suyuna bağlı enfeksiyon ve hastalıklarda artışa yol açmıştır.

Hastanelerin, aile sağlığı merkezlerinin ve göçmen sağlığı merkezlerinin depremde yıkılması ve nitelikli sağlık personelinin ölüm, yaralanma ya da göç nedeniyle kaybedilmesi, Hatay'da psikolojik destek hizmetleri de dahil olmak üzere sağlık hizmetlerine erişimi ciddi şekilde sınırlamıştır.

Fiziksel sağlığa dair endişelerin ötesinde, depremin psikolojik bedeli de ağır olmuştur. Milyonlarca insan sevdiklerini, evlerini ve geçim kaynaklarını kaybederken, depremden etkilenen toplumda psikolojik sıkıntılarda keskin bir artış gözlenmiştir.

2024 yılı boyunca Hatay'da yürütölen insani yardım çalışmaları, çeşitli kuruluşların deprem sonrası toparlanma çabalarını sürdürürken bir yandan da karmaşık izin yönetmelikleri ve erişim zorluklarını aşmaya çalışmasıyla gelişmeye devam etmiştir. Yetkililerin katı izin prosedürleri nedeniyle saha operasyonları giderek artan zorluklarla karşılaşmıştır. Gecikmelerden kaçınmak için kuruluşlara faaliyetlerini kapsamlı bir şekilde belirlemeleri ve tekrarlanan onaylara olan ihtiyacı en aza indirmek için yerel otoritelerle yakın koordinasyon içinde olmaları tavsiye edilmiştir.

Türkiye'deki kritik bağlamsal zorluklar aşağıda

özetlenmiştir:

- Aile ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü, saha araştırmalarını sadece kendi personelinin yapmasını zorunlu kılmıştır. Sonuç olarak, insani yardım kuruluşları, veri toplamanın düzenleyici çerçevelerle uyumlu olmasını sağlamak için yerel makamlarla güçlü bir koordinasyon kurmalıdır.
- Etkilenen nüfusun önemli bir kısmı konteyner yerleşimlerinde ikamet etmeye devam etmektedir. *T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) Bütünleşik Afet Yönetimi - Deprem Bölgesindeki Çalışmalar* başlıklı raporuna göre, **Şubat 2025 itibarıyla, depremden etkilenen bölgede halen konteyner kentlerde yaşayan kişi sayısının en yüksek olduğu il 218.379 kişi ile Hatay'dır.**

- Bunlara ek olarak, göçmen ve sığınmacıların -özellikle de kayıtsız bireylerin- barındığı gayriresmi yerleşimler, şiddetli soğuk ve sıcak gibi aşırı hava koşullarının yanı sıra sel ve yangın gibi çevresel tehlikelere karşı son derece savunmasızdır. Bu yerleşim yerleri için teknik yönetim çözümlerine ilişkin tartışmalar devam etmekte olup, dayanıklı konut çözümlerine duyulan acil ihtiyacın altını çizmektedir.
- Çocuk koruma vakalarında kolluk kuvvetleriyle koordinasyon, yönlendirmelere tutarsız yanıt verilmesi nedeniyle aksamış ve koruma çabalarını zorlaştırmıştır. Seçim dönemi, göçmen topluluklara yönelik yardımlar üzerindeki kısıtlamaları yoğunlaştırmış ve göçle ilgili projelere yönelik protokol onaylarında gecikmeler yaşanmıştır. Kayıtsız göçmenler sınır dışı edilme tehditleri ve yasal adreslerini güncellemede idari engellerle karşılaşmaya devam etmiştir.

Koruma ve Sağlık Hizmetleriyle İlgili Riskler

2024 yılında, özellikle ulaşılması zor kırsal alanlar ve konteyner yerleşimleri gibi DDD'nin hedeflediği bölgelerde uygun barınma koşullarının eksikliği ve temel hizmetlere erişimin yetersizliği nedeniyle önemli sağlık riskleri devam etmiştir. Yoğun nüfuslu konteyner kentlerde ve enformel yerleşimlerde yetersiz hijyen koşulları ve ortak su, sanitasyon ve hijyen (WASH) tesisleri uyuz, bit ve mantar enfeksiyonları gibi bulaşıcı hastalıkların artmasına neden olmuştur.

Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı (CSÜS)

Hijyen malzemelerine sınırlı erişim, doğum kontrol yöntemlerine ve aile planlaması eğitimine yetersiz erişim nedeniyle yüksek oranda istenmeyen gebelikler de dahil olmak üzere çeşitli enfeksiyonların ve üreme sağlığına dair hastalıkların artışına neden olmuştur.

Yaşam koşulları, kadınları ve kız çocuklarını kırılganlıkların keşişme noktasında bırakarak menstrüel sağlık ve menstrüel hijyen uygulamalarını da olumsuz etkilemiştir.

Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek İhtiyaçları

Fiziksel sağlık sorunlarının yanı sıra travma sonrası stres bozukluğu, anksiyete ve diğer psikolojik sıkıntılar da dâhil olmak üzere ruh sağlığı sorunları da halen devam etmektedir. 2024'te azalan finansmanla birlikte deprem bölgesinde ruh sağlığı ve psikososyal desteğe büyük oranda öncelik verilememektedir. Çocuk yaşta evlilik, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve intihar gibi olumsuz başa çıkma mekanizmaları ciddiyetini korumaktadır.

DDD tarafından gerçekleştirilen ruh sağlığı ve psikososyal destek konsültasyonları, katılımcıların %77'sinin artan psikolojik sıkıntı bildirdiğini, %44'ünün ise bağımlılığı önemli bir endişe kaynağı olarak tanımladığını ortaya koymuştur.

Artan bu ihtiyaca rağmen, mevcut psikolojik destek hizmetlerine ilişkin farkındalığın düşük olduğu ve nüfusun yalnızca %15'inin psikolojik sağlık desteği sağlayan devlet dışı aktörlerden haberdar olduğu görülmüştür. İç içe geçmiş bu fiziksel ve ruhsal sağlık ihtiyaçlarının ele alınması bölgenin toparlanması için hayati önem taşımaktadır.

Koruma ihtiyaçları 2024 yılında da kritik önemini korumuştur. DDD tarafından yapılan değerlendirmeler, yasal statü sorunları, tıbbi koşullar ve engellilikle ilgili zorluklarla daha da kötüleşen fiziksel koruma endişeleri dahil olmak üzere temel koruma risklerini tespit etmiştir.

Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet (TCDŞ)'in yaygınlığı, erken yaşta ve zorla evlilikler, çocuk işçiliği, tek ebeveynlik ve hareketliliğin önündeki engeller, özellikle uzak ve ulaşılması zor bölgelerde bu riskleri daha da artırmış, hizmet sağlayıcılara ve sosyal koruma mekanizmalarına erişimi sınırlamıştır.

Göçmen topluluklar arasındaki en önemli sorunlardan biri, adreslerinin kayıtlı oldukları evlerin deprem nedeniyle yıkılması sonucunda adreslerin güncellenememesi sebebiyle kimlik belgelerinin pasif hale gelmesi ve bunun sonucunda eğitim, sağlık ve hukuki yardım gibi temel kamu hizmetlerine erişimlerinin kısıtlanması veya hiç olmamasıydı. Ayrıca, Hatay ilinin yeni *Geçici Koruma Kimliği* kayıtlarına kapatılması, belgesiz birçok kişinin yasal statülerini yeniden kazanmalarına engel olmuştur.

SURİYE

Şubat 2023'te Suriye'nin kuzeybatısını da vuran Türkiye merkezli depremler, yıllar süren çatışmalar, ekonomik çöküş ve siyasi istikrarsızlıkla birleşince Suriye'nin sağlık altyapısını ciddi şekilde zayıflattı. 2024 yılında, finansman,^[1] kaynaklar ve sağlık personelindeki ciddi eksiklikler ve kesintilerin yanı sıra artan çatışmalar hizmet sunumunu engellemiş ve sağlık hizmetlerine erişimde kritik boşluklar bırakmıştır. 2024 yılı sonu itibarıyla, 2024 yılı için hazırlanan Suriye Arap Cumhuriyeti İnsani Yardım Planı (HRP), %65 oranında yetersiz finanse edilmiştir.^[2] Aralık 2024 itibarıyla, Kuzeybatı Suriye'deki 5.16 milyon insanın 3.54 milyonu ülke içinde yerinden edilmiş olup, 2 milyonu kamplarda ya da gayri resmi yerleşim yerlerinde ikamet etmektedir.^[3]

[1] NGO Forum, [Syrians Left Hanging with Lowest Levels of Funding as Humanitarian Needs Hit Highest Levels in Thirteen Years of Crisis](#); Press Release (30 May 2024).

Assistance Coordination Unit, [Impact of decreased humanitarian assistance in Northern Syria \(October 2024\)](#); Assessment (20 Nov 2024).

[2] [Syrian Arab Republic Humanitarian Response Plan 2024](#).

[3] UN OCHA, Northwest Syria Factsheet (As of 31 December 2024).

Suriye'de muhalif güçlerin 27 Kasım'da Esad hükümetine karşı başlattığı askeri operasyon Halep vilayetinin tamamen düşmesine neden olurken, İdlib'in güneyi ile Hama ve Humus'ta muhaliflerin kontrolü ele geçirmesiyle sonuçlanmış ve nihayetinde 8 Aralık'ta Beşar Esad liderliğindeki hükümetin devrilmesiyle sonuçlanmıştır. Beşar Esad hükümetinin devrilmesinden sonra kuzeybatı Suriye'nin büyük bölümünde güvenlik koşulları görece iyileşirken, Halep'in kuzeyi ve kuzeydoğu Suriye'de devam eden silahlı çatışmalar nedeniyle ülkedeki istikrarsızlık hala devam etmektedir. Patlamamış mühimmat, sivillerin yaşamı için önemli tehditler oluşturmaya devam ederken, sivil nüfusun temel hizmet sağlayıcılara erişimi hala oldukça kısıtlı ve yetersizdir.

Ülke İçinde Yerinden Edilmiş Kişileri İzleme Görev Gücü (*IDP Taskforce*)'ne göre, 27 Kasım'dan bu yana, başta İdlib ve Halep'te olmak üzere, ülke genelinde 664.000'den fazla kişi artan çatışmalar nedeniyle bir kez daha yerinden edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı'na göre, Aralık 2024'te 35.000'den fazla Suriyelinin Türkiye'den memleketlerine geri dönmesiyle sınır ötesi hareket de daha dinamik hale gelmiştir.

Suriye'deki siyasal değişimlerin ardından DDD, yerinden edilmiş kişilerin memleketlerine geri dönme niyetlerini anlamak için 2024'ün Aralık ayında başta kamp yöneticileri olmak üzere kilit bilgi sağlayıcılarla hızlı bir ihtiyaç değerlendirmesi gerçekleştirmiştir.^[4]

Değerlendirme, karmaşık karar alma süreçlerini ortaya koymuştur. Buna göre, **Suriye içinde yerinden edilmiş kişilerin %38'inin hemen geri dönüş niyeti bulunmamakta, %59'u güvenlik ve temel hizmetler de dahil olmak üzere istikrarın iyileşmesini bekleme niyetinde ve sadece %3'ü hemen geri dönme niyetindedir.**

[4] Dünya Doktorları, İhtiyaç Analizi: Kuzeybatı Suriye'deki Yerinden Edilmiş Kişilerin Memleketlerine Geri Dönüş Eğilimleri (Aralık 2024).

Yaklaşık on dört yıldır süren çatışmalar nedeniyle Suriye'nin zaten zayıflamış olan sağlık sistemi, son dönemde yaşanan siyasi değişimlere rağmen kritik durumunu korumaktadır. Devam eden zorluklar şunlardır:

- **Ciddi ilaç, tıbbi malzeme ve temel ekipman sıkıntısı** yaşanmaktadır.
- **Yaptırımlarla ilgili kısıtlamalar**, hayati önem taşıyan tıbbi ekipmanların ithal edilmesini ve değiştirilmesini zorlaştırmaktadır.
- Eski ve işlevsel olmayan tıbbi cihazlarla **kötüleşen hastane altyapısı**, yedek parça ve bakım teminindeki zorluklarla daha da kötüleşiyor.
- Birçok pozisyonu boş bırakan ve hizmet kapasitesini daha da zorlayan **sağlık işgücü göçü**.

Ülkedeki son siyasi değişimler umutları tazelemiş olsa da, bu yapısal zorlukların ele alınması Suriye'nin sağlık sisteminin yeniden inşası ve hayat kurtaran hizmetlere erişimin sağlanması için elzem olmaya devam etmektedir.

Suriye Karşılaşılan Zorluklar

- 2024 yılı boyunca, fon kesintileri hem tıbbi hem de tıbbi olmayan sevk hizmetlerini doğrudan etkileyerek bölgedeki hizmet sağlayıcıların ve sevk ağlarının sayısını azaltmıştır. Şubat 2023 depremlerinden bu yana hizmet sağlayıcıların büyük bir çoğunluğunun iletişim yollarına güvenilmez hale gelmiş, bu da özellikle acil durum sevklerinde etkili ve zamanında iletişimi sınırlamıştır. Ayrıca 2024 yılı boyunca ülkede, merkezi güvenlik hizmetlerinin, toplumsal cinsiyete duyarlı politikaların ya da toplumsal cinsiyete dayalı şiddetten hayata kalanlar için kadın sığınma merkezlerinin büyük eksikliği hissedilmekteydi.
- **Nitelikli sağlık personelinin eksikliği, 2024 yılı boyunca Kuzeybatı Suriye'de sağlık hizmetlerinde kritik sorunlara yol açmıştır.** Bununla birlikte, Türkiye'den Suriye'ye sınır ötesi faaliyetlere getirilen kısıtlamalar, Afrin'deki "Medikal Programlar Yöneticisi" gibi kilit pozisyonlar için işe alım çabalarını engellemiştir.

Devam Eden Sağlık ve Koruma Riskleri

Kuzeybatı Suriye’de yerinden edilmiş topluluklar, sert hava koşulları, aşırı kalabalık yaşam alanları, gıda güvensizliği ve yetersiz sanitasyon nedeniyle ciddi sağlık sorunlarıyla karşı karşıyadır. Bu koşullar solunum yolu enfeksiyonları, ishalleri hastalıklar, bit ve uyuz gibi bulaşıcı hastalıkların yaygınlaşmasına neden olara uzun vadeli sağlık komplikasyonlarının önünü açmaktadır. Gıda ve sağlık hizmetlerine yetersiz erişim, beslenme yetersizliklerini daha da kötüleştirdiğinden, yetersiz beslenme de bölgede giderek büyüyen bir endişe kaynağı haline gelmiştir.

2024 yılı sonu itibarıyla hastaneler, azalan kaynaklarla birlikte artan hizmet talebi nedeniyle büyük bir baskı altında kalmıştır. Birçok sağlık tesis, ekipmanların tahrip olması ve hasta bakım kapasitelerinin azalması gibi kritik kayıplara uğramıştır.

Üreme sağlığı hizmetleri özellikle etkilenmiş olup, ciddi kaynak sıkıntısı kadınlara ve yeni doğanlara yönelik bakımı tehdit etmektedir. Eylül 2024 itibarıyla elli dokuz Acil Obstetrik ve Yenidoğan Bakım tesisi faaliyetteydi, ancak Ekim ayı itibarıyla otuz tanesinin kaynağı tükenmişti.^[5]

Salgınlar, yetersiz sağlık hizmetleri, tarımı, su kaynaklarını ve halk sağlığını da etkileyen kuraklık ve sel gibi çevresel tehlikeler nedeniyle halk sağlığı riskleri artmaya devam etmektedir.

Deprem sonrası yeniden yapılanma çalışmaları, ekonomik zorluklar ve kalkınma finansmanı eksikliği nedeniyle duraksamaya devam etmekte, altyapı onarımlarını ve birçok sektörde temel hizmetlerin sağlanmasını geciktirmektedir.

[5] UN OCHA, North-West Syria Situation Report. Last Updated: 18 Oct 2024.

Psikolojik Sağlığa İlişkin Riskler

Finansman sıkıntısı nedeniyle ruh sağlığı ve psikososyal destek hizmetlerine öncelik verilmemesi, yerinden edilmiş nüfusun kritik psikolojik desteğe erişememesine neden olmaktadır. Uzun süreli çatışma, yerinden edilme ve afetle ilgili travmanın birleşik etkileri, bölgedeki ruh sağlığı sorunlarını daha da kötüleştirmektedir.

Sosyal Korumaya İlişkin Riskler

Koruma riskleri 2024 yılında özellikle kadınlar, çocuklar ve hassas gruplar için önemli ölçüde artmıştır. Yerinden edilmiş kadınlar ve kız çocukları cinsel şiddet, erken yaşta ve zorla evlendirilme, sömürü ve taciz riskleriyle karşı karşıyadır.

Hizmetlere erişimin kısıtlanması, geçim kaynaklarının kaybı ve altyapı tahribatı bu riskleri daha da artırmış ve aileleri çocuk yaşta ve zorla evlilik gibi zararlı başa çıkma mekanizmalarına itmiştir.

Engelli bireyler de dâhil olmak üzere hassas gruplara yönelik ayrımcılık, eğitim ve sağlık hizmetleri gibi temel hizmetlere erişimi kısıtlamaya devam etmektedir.

Acil durum fonlarının süresinin dolması, birçok koruma programının kapanmasına neden olmuş ve sayısız kişiyi gerekli destekten yoksun bırakmıştır. İnsani yardım hizmetleri azaldıkça, toplumdaki yılgınlık ve hayal kırıklıkları artmakta ve bölgedeki yardım çabalarını daha da karmaşık hale getirmektedir.

Devam eden çatışmalar, depremler ve yerinden edilmeler finansman sıkıntısıyla birleştiğinde, 2024 yılında Suriye'deki insani krizi daha da derinleştirecek ve zaten sınırlı olan toparlanma çabalarına daha fazla yük bindirecektir.

BÖLÜM 2

OPERASYONEL

ETKİ

TÜRKİYE

DDD, 2024 yılı boyunca Türkiye'de depremde etkilenen ev sahibi ve göçmen topluluklara hayat kurtaran sağlık ve sosyal koruma hizmetleri sağlamaya devam etmiştir. DDD'nin Hatay'ın Antakya ilçesinde bulunan güvenli alanı ve Antakya, Samandağ, Altınözü, Defne, Reyhanlı ve Kırıkhan dahil olmak üzere en çok etkilenen ilçelerde ulaşılması zor bölgelere düzenli olarak ziyaretlerde bulunan mobil sağlık ekipleri aracılığıyla birinci basamak sağlık ve cinsel sağlık ve üreme sağlığı taramaları yapmakta, psikolojik sağlık konsültasyonları, sosyal koruma ve sağlıkla ilgili farkındalık artırma oturumları gerçekleştirmekte ve vaka yönetimi/yönlendirmeler sağlamaktadır. DDD, Hatay'daki birçok lokasyonda depremde etkilenen topluluklara temel sağlık ve koruma hizmetleri sağlayan tek sivil toplum kuruluşu olmuştur.

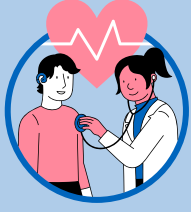
2024 OPERASYONEL ETKİ - TÜRKİYE

Toplam Hizmet Sayısı

Toplam Yararlanıcı Sayısı

DDD, depremden etkilenen Hatay'da **13.522 tekil faydalanıcıya 34.957 hizmet** sağlamıştır.

16.938

sağlık taraması

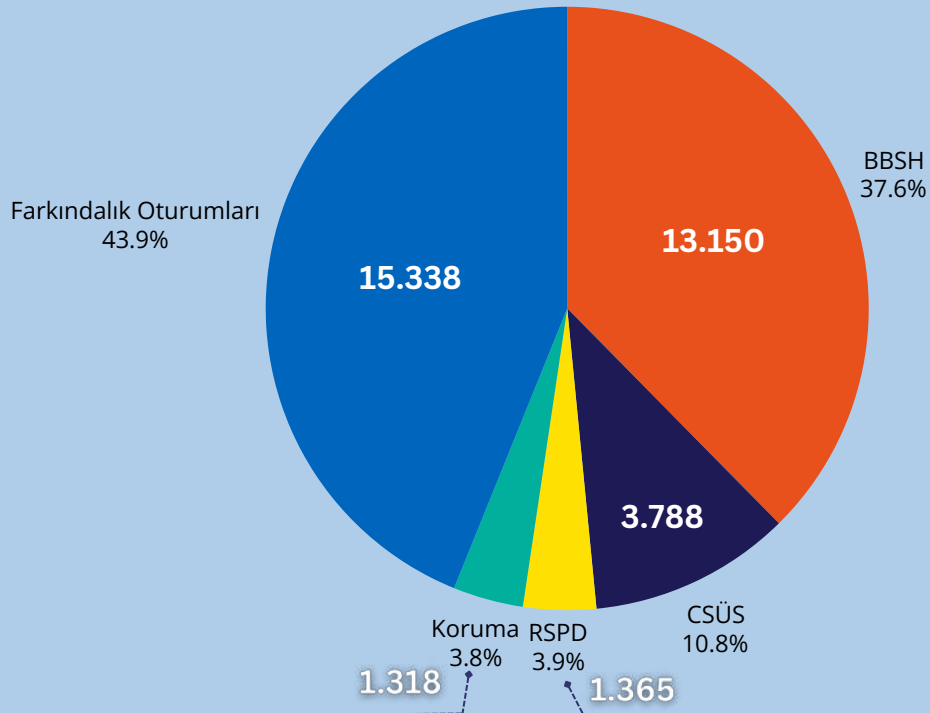

Depremden etkilenen

1.365

kişi

ruh sağlığı ve psikososyal destek hizmeti aldı.

10,230

tekil yararlanıcı

Göçmen

51%

Ev sahibi topluluk

49%

Özel Sağlık Fonu (SNF) kapsamında, sosyo-ekonomik açıdan hassas olarak tanımlanan **387 kişiye** sağlıkla ilgili ihtiyaçlarının karşılanması için aynı yardım sağlanmıştır.

Hassas durumdaki topluluklara **2.097 hijyen kiti** ve **306 doğum kiti** de dahil olmak üzere toplam **2.403 kit ve malzeme** dağıtılmıştır.

SURİYE

2024 yılında DDD, Afrin, İdlib ve Doğu Halep'te **14 sağlık tesisini** doğrudan işletmiş ve yaklaşık **130.242 faydalanıcıya toplam 801.968 hizmet** sunarak insani yardım çalışmaları yürütmüştür. Bu toplamın **%34'ü** eczane hizmetlerini, **%33'ü** sağlık hizmetlerini, **%19'u** bilinçlendirme oturumlarını, **%9'u** CSÜS hizmetlerini, **%3'ü** laboratuvar hizmetlerini, **%1'i** MHPSS hizmetlerini ve **%1'i** koruma hizmetlerini içermektedir.

BHA tarafından finanse edilmektedir.

Tzu Chi Vakfı tarafından finanse edilmektedir.

GFFO tarafından finanse edilmektedir.

Bircinci Basamak Sağlık

Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı

Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek

Koruma

Eczane

Tibbi Atık Yönetimi

Kapasite Geliştirme

HİZMETLERİMİZ

SARMADA BBSH KLİNİĞİ

AL DOAA BBSH KLİNİĞİ

AL SALAM BBSH KLİNİĞİ

QAH BBSH KLİNİĞİ

KİLLİ BBSH KLİNİĞİ

AFRİN BBSH KLİNİĞİ

CİNDERES BBSH KLİNİĞİ

CELEME BBSH KLİNİĞİ

CİNDERES SAHRA HASTANESİ

AZEZ BBSH KLİNİĞİ

BARUZE BBSH KLİNİĞİ

TAŞKAPI BBSH KLİNİĞİ

SU SINBAT BBSH KLİNİĞİ

EL BAB BBSH KLİNİĞİ

EL AZRAQ KAMPI BBSH KLİNİĞİ

SALAHALDDİN BBSH KLİNİĞİ

HAMADANIYA BBSH KLİNİĞİ

İDLİB

HALEP

Tibbi atık insineratörleri

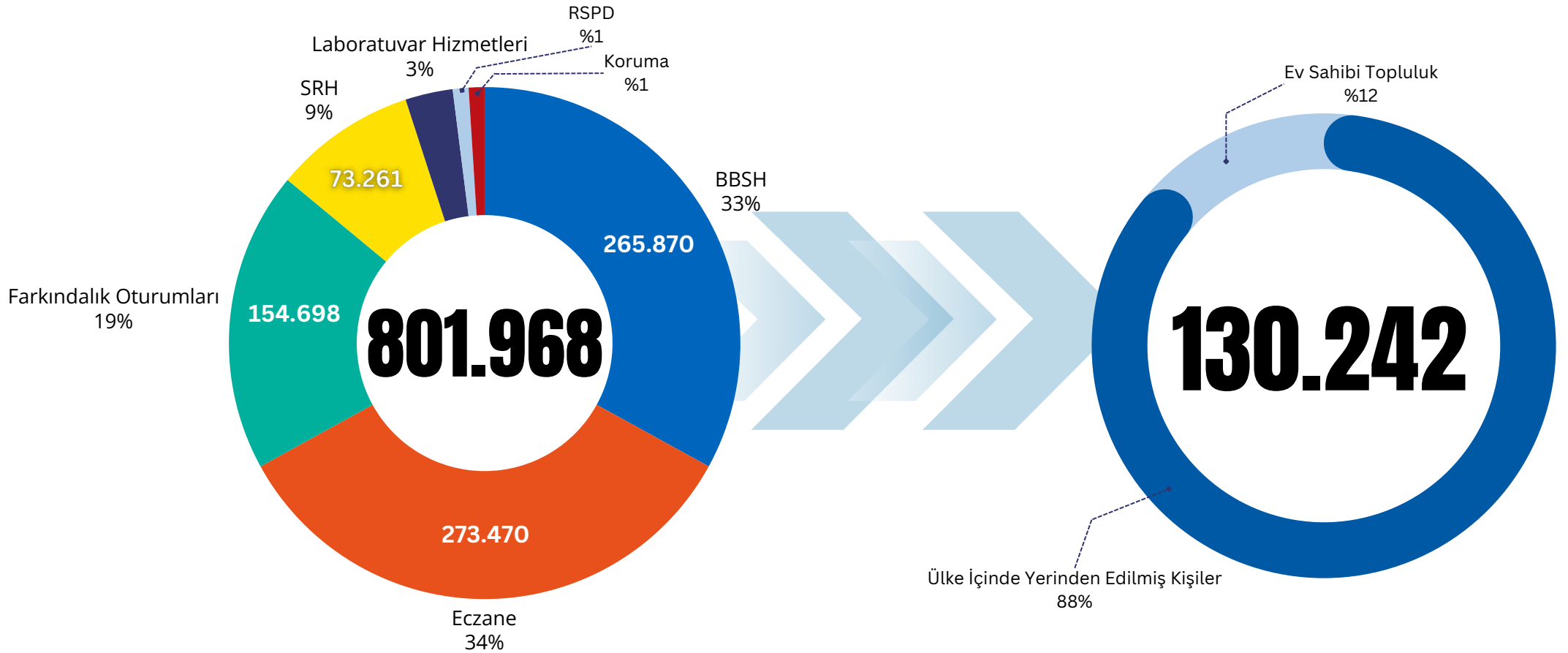

Halep Ofisi

2024 OPERASYONEL ETKİ - SURIYE

Toplam Hizmet Sayısı

Toplam Yararlanıcı Sayısı

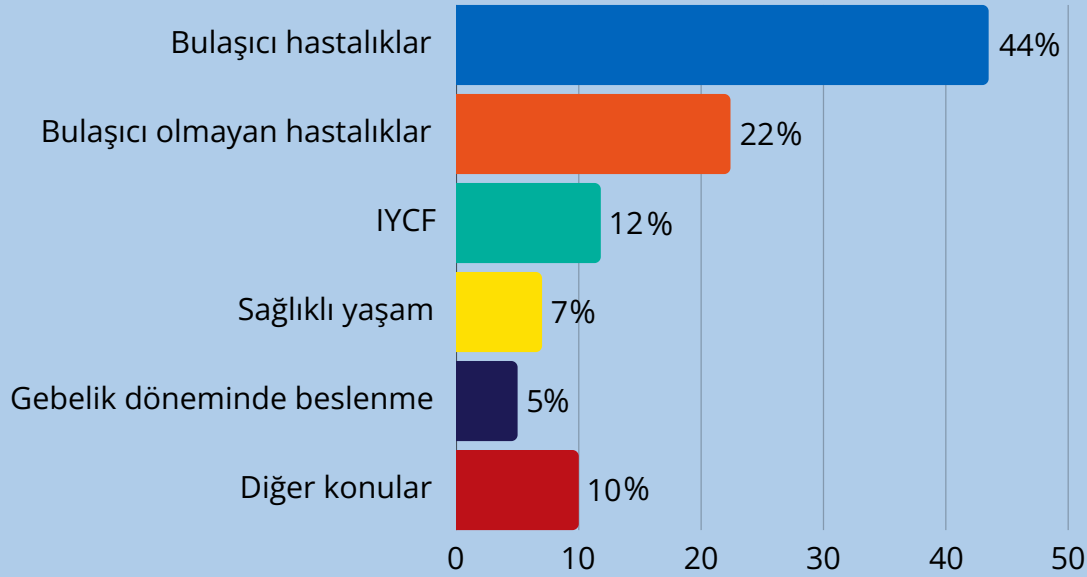

Depremden etkilenen Kuzeybatı Suriye'de DDD, **130.242** tekil faydalanıcıya **801.968** hizmet sağlamıştır.

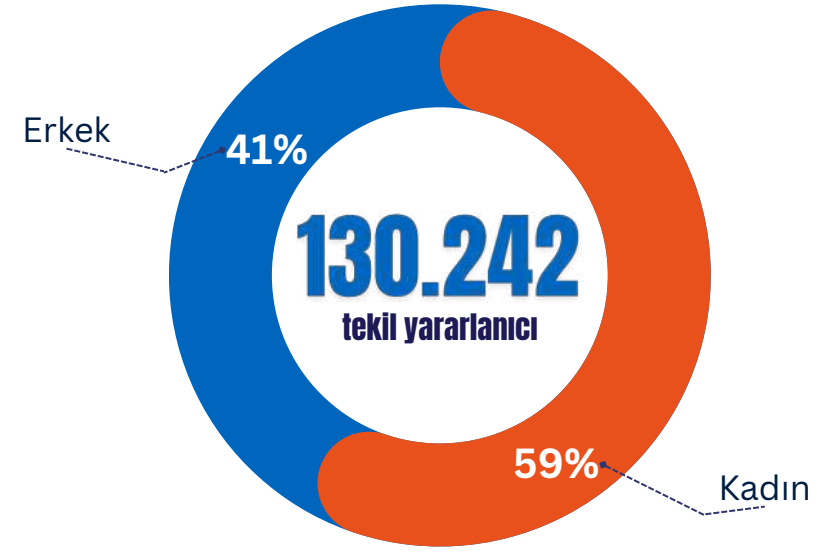

147.525

katılımcı, toplum sağlığı çalışanları tarafından yönetilen ve 82.191 konuyu kapsayan farkındalık artırma oturumlarına katıldı.

Farkındalık artırma oturumlarında işlenen konular

Sağlık ocakları, hastaneler, cerrahi üniteler, depolar ve eczaneler dahil olmak üzere **37 tıbbi tesisin** ürettiği **84.670 kg** güvenli bir şekilde yakılmıştır.

BÖLÜM 3

FAY HATTINDAN

HİKAYELER

HATAY, TÜRKİYE

YASMIN'İN HİKAYESİ:

SAVAŞ VE DEPREMİN GÖLGESİNDE FİLİZLENEN YENİ BİR HAYAT

Yasmin Rena, 27 yaşında Suriyeli bir kadın.

6 Şubat 2023'te Türkiye ve Suriye'yi yıkıma uğratan korkunç depremler, o ve ailesinin hayatını sonsuza dek değiştirdi. 14 yıl boyunca savaşın pençesinde sıkışık kalan Suriye'de yaşayan Yasmin, depremin ilk saniyelerinde evinin bombalandığını düşünmüştü. Gerçek, çok geçmeden ortaya çıktı: Bu, evleri harabeye çeviren ve onunki de dahil olmak üzere sayısız aileyi çadırlara sığınmak zorunda bırakan büyük bir depremdi.

"Deprem olduğunda ilk düşündüğüm şey evimizin bombalandığı oldu," diyor Yasmin.

"İdlib'te o kadar uzun süredir hava saldırıları altında yaşıyorduk ki yıkım normal geliyordu. Ama sonra tüm yerin sallandığını fark ettim. Bu çok daha büyük bir şeydi."

"Bebegime bir şey olmasından çok korkuyordum," diyor Yasmin ve şöyle sürdürüyor sözlerini: "Suriye'de doğru düzgün hastane yoktu ve risk alamazdım. Türkiye tek seçeneğimizdi."

**"BEBEĞİME BİR ŞEY
OLMASINDAN ÇOK
KORKUYORDUM. SURİYE'DE
DOĞRU DÜZGÜN HASTANE
YOKTU VE RİSK ALAMAZDIM.
TÜRKİYE TEK SEÇENEĞİMİZDİ."**

Dünya Doktorları'nın Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Danışmanı Özlem ve çevirmen Rim, kuruluşun mobil sağlık ekipleri ile yaptığı rutin kontrol ziyareti sırasında Yasmin Rena'nın kızı Sara bebekle birlikte.

©Hamdi Alkan // Dünya Doktorları/Médecins du Monde Türkiye

Yasmin, Hatay'da Dünya Doktorları'nın mobil sağlık ekibiyle karşılaştı. Bu ekipte, kendisine tıbbi destek ve rehberlik sağlayan cinsel sağlık ve üreme sağlığı danışmanı Özlem de bulunuyordu.

Yasmin'in kimliğinin olmadığını ve hastane bakımına erişemediğini fark eden Dünya Doktorları, Yasmin'in bebeğini sağlıklı ve güvenli bir şekilde dünyaya getirebilmesi için devreye girdi. Yasmin'in hastaneye kabulünü kolaylaştırdılar, rehberlik ve danışmanlık sağladılar ve hastane masraflarını karşıladılar.

Onların desteğiyle Yasmin, kızı Sara'yı güvenli bir şekilde dünyaya getirdi. Bu destek, doğumun ötesinde periyodik takip bakımı, süt ve bebek bezi gibi temel ihtiyaç malzemeleri ve zorlu bir dönemde psikolojik ve duygusal güvence sağladı.

**“SARA'YI İLK KEZ KUCAĞIMA
ALDIĞIMDA BÜYÜK BİR SEVİNÇ
DUYDUM. O BENİM EN BÜYÜK
NİMETİM VE ONU GÜVENLİ BİR
ŞEKİLDE DÜNYAYA
GETİRMEMİZE YARDIMCI OLAN
İNSANLARA MİNNETTARIM.”**

Yasmin Rena'nın bebeği Sara, Hatay'ın Reyhanlı ilçesindeki bir evde dedesinin yanında. Aralık 2024.

Dünya Doktorları, Fransız Kalkınma Ajansı (AFD) ile işbirliği içinde her gün Yasmin gibi sayısız bireyi desteklemeye devam ederek ihtiyaç sahipleri için hayati öneme sahip sağlık hizmetleri sunuyor ve dayanışmanın hayatları nasıl dönüştürebileceğini göstermeye devam ediyor.

Yasmin ve kızının hikayesini izlemek için:

[Savaş ve Depremın Gölgesinde Filizlenen Yeni Bir Hayat: Yasmin'in Hikayesi](#)

Yasmin Rena'nın bebeği Sara, Hatay'ın Reyhanlı ilçesindeki bir evde dedesinin yanında. Aralık 2024.

©Hamdi Alkan // Dünya Doktorları/Médecins du Monde Türkiye

Depremlerin yarattığı büyük yıkımın ortasında tüm ailesi için bir umut olarak doğan Sara, Hatay'ın Reyhanlı ilçesindeki bir evde babaannesinin yanında. Aralık 2024.

©Hamdi Alkan // Dünya Doktorları/Médecins du Monde Türkiye

UMUTSUZLUKTAN UMUDA: TUNCAY'IN HİKAYESİ

6 Şubat 2023'ün acı ve soğuk sabahında, Hatay şehri tümüyle sarsılmaya başlamıştı. Birkaç dakika içinde şehrin neredeyse tüm binalar yıkılmış, binlerce hayat paramparça olmuştu. Bu yıkımın ortasında kalanlardan biri de üç çocuk babası Tuncay Dönmez'di. Evlerinin duvarları üzerlerine yıkılırken, çocuklarını alıp eşyle birlikte can havliyle dışarı kaçmayı başardı Tuncay. Bir zamanlar yuvaları olan bu ev artık sadece bir harabeydi.

Sığınacak başka bir yerleri yoktu. Ellerinde kalan tek seçenek arabalarıydı. Soğuk iliklerine işlerken, açlık midelerini kemiriyor, yorgunluk her geçen gün biraz daha ağırlaşıyordu kasvete bürünmüş şehirde. Günler geçtikçe, onlara geçici bir yuva olan araçları temel gereksinimleri sağlayamaz hale gelince mecburen, derme çatma, seradan bozma bir çadıra taşındı Tuncay ve ailesi. Yaşadıkları çadırın etrafını saran o ince naylon, yeni hayatlarının sert gerçeklerine karşı zayıf bir kalkan olmaktan öteye gidemedi yine de.

Fakat Tuncay'ın asıl sınavı henüz yeni başlıyordu...

Yaşanan korkunç yıkım sonrası ayakta kalma yükü omuzlarına çökerken, bu kez bedeni onu yarı yolda bırakmıştı. Kalçasındaki şiddetli ağrı dayanılmaz bir hâl almış; yürümek, çalışmak bir yana, adım atmak bile imkânsızdı onun için. Bir umut, çareyi farklı hastanelerde aradı Tuncay. Ama ihtiyacı olan ameliyat, onun maddi gücünü fazlasıyla aşıyordu.

Her gün bir savaştı onun için... Ve Tuncay bu savaşı kaybediyordu. Ayakta duramayan bir baba, çocuklarına nasıl bakabilirdi?

İşte o en karanlık anında, önünde yeni bir yol belirdi Tuncay'ın. Dünya Doktorları, Tuncay'ın hikâyesine kulak verdi.

Fransa Kalkınma Ajansı (AFD)'nin desteğiyle, sadece ihtiyaç duyduğu ameliyatı organize etmekle kalmadılar; tüm masraflarını da üstlendiler. Dünya Doktorları bununla birlikte Tuncay'ın ameliyat sonrası sürecini de yakından takip etti, rutin kontrollerine ulaşması için ulaşım desteği sağladı ve onun yeniden sağlığına kavuşması için gereken her şeyi temin etti.

Bu, Tuncay için sadece bir sağlık hizmeti değil, **yıkıntılar arasından yeniden ayağa kalkmak adına filizlenen yepyeni bir umuttu.**

“EĞER BU AMELİYATI
OLMASAYDIM, ÇALIŞAMAZDIM;
ÇOCUKLARIMA BAKAMAZDIM.
ONLAR, BANA HAYATA
TUTUNMAYI ÖĞRETTİLER.”

Hataylı bir depremzede olan 43 yaşındaki Tuncay, üç çocuğu ve eşiyle birlikte yaşadığı çadırda Dünya Doktorları'nın sağlık personeli tarafından muayene edilirken.

©Hamdi Alkan // Dünya Doktorları/Médecins du Monde Türkiye

Tuncay artık yeniden ayakta. Yürüeyebiliyor, çalışabiliyor ve en önemlisi, çocuklarına bakabiliyor. Onun umutsuzluktan iyileşmeye uzanan yolculuğu, dayanışmanın ve insani yardımın hayatları nasıl değiştirebileceğinin canlı bir kanıtı.

Çünkü bazen iyileşmek, sadece ilaçla değil; insana yeniden başlama gücünü vermekle başlar.

PARTNERLER VE İŞ BİRLİKLERİ

In partnership
with

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Projet
soutenu par

Fondation
de
France

©DÜNYA DOKTORLARI

Dünyanın
İyileştirici
Gücü

www.dunyadoktorlari.org.tr

info@dunyadoktorlari.org.tr

[/dunyadoktorlari](https://www.youtube.com/dunyadoktorlari)